

Asia: VN/9898/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Pääasiallinen sisältö

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

WWF katsoo, että hallituksen esitys laiksi jätelain ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista, ovat pääpiirteiltään kattavat ja tarkoituksenmukaiset. Esityksessä on kattavasti perusteltu niin sanotun kertakäyttömuovidirektiivin toimeenpanoa ja taustoja sekä sen suhdetta muun muassa valtakunnalliseen jätesuunnitelmaan, kansalliseen muovitiekarttaan sekä merenhoidon toimenpideohjelmaan.

Tässä yhteydessä olisi tärkeää muistaa, että myös HELCOMin puitteissa tehtävä Itämeren maiden välinen yhteistyö tulee olemaan merkittävää muoviroskaantumisen osalta ja se ansaitsisi maininnan. Lokakuussa 2021 hyväksytyssä HELCOMin merien roskaantumista koskevassa toimintasuunnitelmassa on runsaasti kertakäyttömuoveihin ja kalastusvälineisiin liittyviä toimenpiteitä, joiden toimeenpaneminen on tärkeää, ja tulee täydentämään SUP-direktiivin (eli direktiivin 2019/904/EU tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä) täytäntöönpanoa.

Muovin käyttö on runsaasti lisääntynyt 1960-luvulta asti ja sen käyttö ja tuotanto ovat kasvava ongelma. Tästä syystä nostamme esille pari esityksen kohtaa, joihin tulisi mielestämme kansallisella tasolla tarttua.

1. Muovia sisältävien kalastusvälineiden tuottajavastuuseen kuuluu, että niiden jäsenvaltioiden, joilla on direktiivin 2008/56/EY 3 artiklan 1 kohdassa määriteltyjä merivesiä, on asetettava kansallinen vuosittainen muovia sisältävän kalastusvälinejätteen vähimmäiskeräysaste kierrätystä varten. WWF pitää tärkeänä tavoitteena, että rikkoutuneille ja käytöstä poistetuille kalastusvälineille järjestetään tarkoituksenmukainen keräys- ja kierrätysjärjestelmä esimerkiksi satamiin ja suosituille rantakalastuspaikoille. Näemme kuitenkin ongelmallisena, että eri kalastusvälineitä ja niiden

kierrätyksen tarpeenmukaisuutta ei ole mitenkään eroteltu, jolloin vaarana on, että luomme kalliin ja toimimattoman järjestelmän. Tuottajavastuun ja vähimmäiskeräysasteen soveltaminen kaikkiin vapakalastuksessa käytettäviin välineisiin ja vieheisiin ei ole mielestämme tarkoituksenmukaista mm. välineiden pitkän käyttöiän vuoksi. Lisäksi on syytä huomioida, ettei käytöstä poistuneiden kalastusvälineiden keräys suoranaisesti auta ehkäisemään kalastusvälinejätteen päätymistä veteen ja rannoille tai vähentämään veteen ja rannoille jo päätyneen kalastusvälinejätteen määrää. Tuottajavastuuta olisikin tarpeen miettiä laajemmin niin, että sen avulla pystyttäisiin ennen kaikkea tehostamaan veteen ja rannoille päätyneen kalastusvälinejätteen keräämistä. HELCOMin merien roskaantumista koskevan toimintasuunnitelman toimenpiteet RS6 ja RS7 keskittyvät veteen ja rannoille päätyneen kalastusvälinejätteen keräämiseen ja kalastusvälinejätteen ehkäisyyn, joten näemme niiden tehokkaan toimeenpanon tärkeänä osana kalastusvälinejätteen keräämisasteen nostoa. WWF pitää Suomen päätöstä sisällyttää sisävedet direktiivin kansalliseen toimeenpanoon kalastusvälineiden osalta kiitettävänä.

2. SUP-direktiivin artiklan 6(5) mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1.1.2025 alkaen vähintään 25 % kaikista vuosittain Suomen markkinoille saatetuista enintään 3 litran muovisista PET-juomapulloista koostuu kierrätetystä muovista ja 1.1.2030 alkaen vähintään 30 % kaikista Suomen markkinoille saatetuista enintään 3 litran muovisista juomapulloista koostuu kierrätetystä muovista. WWF katsoo, että tämä tavoite ei ole riittävän kunnianhimoinen. 2030 mennessä tulisi saavuttaa vähintään 50 % kierrätysprosentti, sillä markkinoilla on jo nyt 100 % kierrätetystä muovista koostuvia muovipulloja.

WWF:n 8.2.2022 julkaiseman raportin mukaan muoviroskan määrä maailman merissä uhkaa nelinkertaistua vuoteen 2050 mennessä ja mikromuovin määrä puolestaan nousta jopa 50-kertaiseksi. Vaikka WWF pitää SUP-direktiivin toimeenpanoa erittäin tärkeänä ja merkittävänä ympäristön, ja erityisesti merten, roskaantumista vähentävänä toimenpiteenä, WWF katsoo, ettei se yksin riitä. Sääntelyn ulkopuolelle jää vielä suuri joukko muovituotteita, jotka ovat selvästi rinnastettavissa kertakäyttöisiin muovituotteisiin tai joiden elinkaari on verrattain lyhyt. WWF pitää tärkeänä, että kansallista lainsäädäntöä laajennettaisiin koskemaan muovituotteiden valmistusta, myyntiä, käyttöä ja kiertotaloutta vielä nykyistä laajemmin. WWF pitää tärkeänä kierrätysmuovin käytön ja kysynnän lisäämistä, ja onkin tyytyväinen siitä, että hallitus käsittelee vielä tänä vuonna muoviteollisuuden sekoitevelvoitetta. WWF pitää selkeiden konkreettisten ja riittävän kunnianhimoisten määrällisten kierrätystavoitteiden asettamista tärkeänä, ja katsoo, että myös kannusteiden lisääminen kierrätysmuovin käytön lisäämiseksi olisi tarpeen.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)

Suomen rahasto

Jari Luukkonen

Suojelujohtaja

Lausunnon valmistelijat:

Iiris Kokkonen, meriasiantuntija

Matti Ovaska, suojeleuasiantuntija

Vanessa Ryan, meriasiantuntija

Luku 1 (Asian tausta ja valmistelu)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 2 (SUP-direktiivin tavoitteet ja pääasiallinen sisältö)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 3 (Nykytila ja sen arviointi)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 4 (Ehdotukset ja niiden vaikutukset)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 5 (Muut toteuttamisvaihtoehdot)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 8 (Lakia alemman asteinen sääntely)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Luku 12 (Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Jätelain muutosehdotus

6 § (Muut määritelmät) + pykäläkohtaiset perustelut

-

24 a § (Markkinavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

25 § (Muut valvontaviranomaiset) + pykäläkohtaiset perustelut

-

46 § (Tuottajan vastuu jätehuollosta ja sen kustannuksista) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 a § (Tuottajan kustannusvastuu tietyistä kuntien toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 b § (Kustannusvastuun piiriin kuuluvat alueet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 c § (Kustannusvastuun toteuttamiseksi tarvittavien tuoteryhmäkohtaisten korvausten määrittäminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 d § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten maksaminen kunnille) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 e § (Tuoteryhmäkohtaisten korvausten tarkistaminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

47 f § (Kustannusvastuun jakaminen samaa tuoteryhmää edustavien eri tuottajayhteisöjen sekä tuottajien kesken) + pykäläkohtaiset perustelut

-

48 § (Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat) + pykäläkohtaiset perustelut

-

49 § (Käytöstä poistettavien tuotteiden vastaanotto ja kuljetus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

51 § (Tuottajan tiedotus- ja neuvontavelvollisuus) + pykäläkohtaiset perustelut

-

53 a § (Tuottajan omavalvonta) + pykäläkohtaiset perustelut

-

62 § (Tuottajayhteisöön liittyminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

66 a § (Tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja) + pykäläkohtaiset perustelut

-

69 § (Juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän velvollisuudet) + pykäläkohtaiset perustelut

-

128 § (Tuottajavastuuta koskevan rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset + niiden perustelut

-

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutosehdotus

3 § (Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa) + pykäläkohtaiset perustelut

-

Voimaantulosäännös + sen perustelut

-

Muita esitykseen liittyviä asioita

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Ryan Vanessa
WWF Suomi